

פרשת
כי תשא

שנה ב'

גליון מס' 60

גברי תורת משה

שיחות ודרשות של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שנמסרו לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

העלון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "ורק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע מיום ה' בערב
אצל המו"ל משפחת בלוי רחוב ברטנורא 9 ב"ב

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור הוצאת
והדפסת העלון והנציחו את יקירכם, בטל' המכון.

לקבלת העלון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל למכון.

כמו כן ניתן להוריד את העלון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו [www.darsho.com](#)

ומהאתר של בינינו [www.binyano.com](#)

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@binyano.com

שכתוב: הב' מ. בלוי ני"ו הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א

הגהה ועריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א

עימוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות

הגלילין זיידן צורב לע"ז

הנגיד הרבני מורנו הרב

רבי שרגא פייבל

בן הרה"ח ר' צבי זצוק"ל קנול

ידיד נפשו של סבנו זצוק"ל

נלב"ע כ"א שבט תשע"ב

ולע"נ מורינו עט"ר הגה"צ

רבי משה ב"ר דב הלוי טורק זצוק"ל

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

נודב ע"י בנו - ותלמידו חביבו של סבנו זצוק"ל הרודף צדקה וחסד

הרה"ח ר' צבי קנול שליט"א

כי תשא תשס"ה

יומא טבא לרבנן

בכל השיעורים שזכיתי בעז"ה לתת השבוע, שיתפתי את התלמידים היקרים בשמחתי הגדולה שזכיתי השבוע, הקב"ה נתן לי שוב את הזכיה אחרי שבע שנים של לימוד הש"ס סיימתי בס"ד שוב פעם את כל הש"ס, זה שמחת חיים שאין כמותה, כמדומני שלא הפסדתי שום שיעור חוץ מליל יום כיפור שלא היה לי כוח לרדת מפונוביז' לשיעור, ככה במשך כל השנים אפילו בליל כל נדרי באתי לשיעור, אבל השנה לא היה לי כוח לרדת, אבל חוץ מזה אינני זוכר שביטלתי שיעור אחד.

השתתפתי פעם באחד החתונות של אחד הגדולים, והחתן שהיה בחור צעיר סיים את הש"ס בליל החתונה שלו, חותנו הוא אדם גדול מאד והוא אמר לו אתה תבטיח לי משהו ואני יבטיח לך משהו, אתה תבטיח לי

שבמשך עשר שנים כל שנה תסיים את הש"ס, ואם אתה תקיים את זה אני גם מבטיח לך משהו שאחרי עשר שנים של לימוד אתה תדע שאתה עוד לא יודע כלום, כך שמעתי במו אוזני.

התורה ניתנה במתנה

"ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחת העדת לחת אבן כתבים באצבע אלוקים" אומר רש"י ככלתו - ככלתו כתיב חסר שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה, במשך ארבעים יום וארבעים לילה זכה משה רבנו ללמוד ולחזור עם הקב"ה את כל התורה כולה, כמו שכתב רש"י לדבר אתו - מלמד שהיה משה שומע מפי הגבורה וחוזרין ושונין את ההלכה שניהם יחד, איך אפשר? אומר רש"י שחז"ל אומרים כתוב ככלתו בלי ו' והיות ובספר תורה אין ניקוד ניתן

לקרוא את זה ככלתו כמו שחתן מקבל את הכלה שלו במתנה כך משה רבנו קיבל את התורה במתנה, כי בדרך הטבע ללמוד את כל התורה כולה כל החידושי תורה כל המפרשים לא יכולים בארבעים יום וארבעים לילה, רק ע"י מתנה מהקב"ה כן אפשר.

הטא העגל

לפי שיטת רש"י פרשת תרומה ותצוה לא נאמרו לפני פר' כי תשא רק אח"כ, ומה שזה כתוב קודם זה מפני שאין מוקדם ומאוחר בתורה, שמעתי פעם הסבר דבר ידוע שהתורה הק' היא לא ספר היסטוריה שכותבת לפי הסדר את הדברים, אבל בכל זאת צריך להיות סיבה מדוע פרשיות תרומה ותצוה שנאמרו לאחר מעשה העגל נכתבו שלא כסדרם, התשובה היא, משה רבנו בספר דברים חזר על כל התורה כולה, ואמר בצער גדול איך יתכן שבני

ישראל נכשלו לשמוע לעצת הערב רב כשעדיין ההר בוער באש והשכינה לא הסתלקה מהר סיני, למה הדבר דומה לחתן שאבא של הכלה נתן לו מכל טוב וכבר בסעודה של החתונה הוא מתחצף לחותנו, בדומה לזה הגמ' דורשת על הפסוק בשיר השירים "עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו", הרי זה איום ונורא, עוד בזמן של קבלת התורה שזכינו להיות העם הראשון, העם היחיד בכל העולם כולו שאמרו נעשה ונשמע, ועוד לא עברו ארבעים יום מאז שמשה רבנו עלה לשמים לקבל את הלוחות הברית, וכבר נכשלו ונדבקו לערב רב, איך קורא דבר כזה? זה שאלה אחת שבעז"ה נשתדל להסביר.

עוד שאלה, הקב"ה אמר למשה רבנו כשהיה בשמים "וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים, סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו

להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים" משה רבנו שמע שעשו עגל והוא לא שבר את הלוחות, מה קרה אח"כ כשמשה ירד מההר כתוב "ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידין את הלחת וישבר אתם תחת ההר" מה השתנה אצל משה כשירד וראה את העגל ורק אז הוא שבר את הלוחות ולא כשהקב"ה אמר לו שהם עשו את העגל, הקב"ה לא אמר למשה רבנו לשבור את הלוחות רק אחרי ששבר אמר לו הקב"ה "אשר שברת" מפרשת הגמ' אשר שברת אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך ששברת.

עוד שאלה, איך יתכן שכאשר משה רבנו הכריז "ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי" אם התורה כותבת ויאספו אליו כל

בני לוי הפירוש שאף אחד מהשבט לא חטא, כמו שמביא רש"י מדברי חז"ל, כל בני לוי - מכאן שכל השבט כשר, נשאלת השאלה איך קרה ששבט לוי לא נכשלו ואפילו לא אחד מאשר כל האחד עשרה שבטי ק'ה שכן נכשלו ה' ישמור מעצת הערב רב ורקדו עם הרשעים האלו ביחד? בפר' משפטים אומרת התורה "ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על המזבח" חצי הדם שפך משה רבנו על המזבח וחצי הדם שפך משה על ישראל, שואל רש"י מי חילק את הדם? מביא רש"י מדברי חז"ל שבא מלאך וחילק את הדם, מדוע היה צריך מלאך לחלק את הדם? מדוע משה רבנו לא היה יכול לחלק את הדם? התשובה היא שאם בתורה כתוב ויחלק את הדם זה בדיוק על הטיפה, ואין בן אדם שיכול לדייק בדיוק על הטיפה.

שהחזו"א ידע לדייק אפילו
בטיפות.

אם כך מה שכתוב שכל שבט לוי
לא נכשלו בחטא העגל, איך
חינכו ההורים של בני לוי את
ילדיהם שאף אחד לא נכשל
בחטא העגל? איך הם עשו את זה?

מדוע אהרן לא מסר את נפשו להתנגד לעשיית העגל

ננסה בעז"ה להסביר את הפרשה
הקשה הזאת, חז"ל מספרים
שלפני שעלה משה רבנו על ההר
אמר משה "ואל הזקנים אמר שבו
לנו בזה עד אשר נשוב אליכם והנה
אהרן וחור עמכם מי בעל דברים
יגש אלהם" מי בעל דברים, מי
שיש לו דין יגש אל אהרן וחור,
שהם היו האחראים על הרוחניות
של עם ישראל בשעה שמשה היה
בשמים, מי זה חור? כל הילדים
יודעים הוא בן של מרים, ובן של
כלב בן יפונה, ומספרים חז"ל
שכאשר חור התנגד למעשה העגל
הרגו אותו, ומדוע אהרן הכהן לא

זכיתי בחסדי ה' להסתופף בצילו
של מרן רבנו החזו"א
זצוק"ל, וכן זכיתי להתפלל בבית
מרן זצ"ל ובפרט בתפילת מעריב
של מוצאי שבת, וראיתי
שבמוצ"ש באו הרבה ילדים
לראות את ההבדלה של מרן
החזו"א זצ"ל, ומרן היה מחלק
מהיין שנשאר בכוס של הבדלה
לכל הילדים שהיו נוכחים, כל ילד
קיבל טיפה או כמה טיפות,
לפעמים היו עשרים ילדים
לפעמים היו שלושים לפעמים
יותר, ואף פעם לא קרה שילד
אחד לא קיבל, לפני שמרן החזו"א
חילק את היין הוא סיבב את
הראש והסתכל כמה ילדים יש
ולפי זה חילק מרן את היין, ממש
ראו איך שמרן יודע לחלק את
הטיפות, ופעם אחת קרה
שבאמצע חלוקת היין נכנס ילד,
ומרן החזו"א עשה מיד חלוקה
מחדש כדי שגם הילד הזה יקבל
מהיין של הבדלה, נורא ואיום, איך

נבוזראדן הלך והביא בהמות ושחט אותם והדם שלהם לא רתח אמר להם נבוזראדן אם אתם תגידו לי את האמת יהיה לכם טוב, ואם לא אני אסרוק את בשרכם עם מסרקות של ברזל, אמרו לו שהיה לנו נביא שהוכיח אותנו על שעברנו על מצוות התורה, קמנו עליו והרגנו אותו, והסיפור הזה היה כבר לפני כמה שנים ועדיין הדם של הנביא לא התייבש ולא נבלע רק כל הזמן רותח, אמר נבוזראדן אני אפייס אותו, והביא נבוזראדן סנהדריה גדולה של שבעים ואחד דיינים גדולי ישראל, ואת הסנהדריה קטנה והרג את כולם מעל הדם שרתח ועדיין לא נח הדם, הביא נבוזראדן רבבות של בחורים והרג אותם מעל הדם שרתח ועדיין לא נח הדם, הביא נבוזראדן תינוקות של בית רבן והרג אותם מעל הדם שרתח ועדיין לא נח הדם, עד שנבוזראדן הרשע הרוצח אמר, 'זכריה זכריה

התנגד למעשה העגל? הרי עבודה זרה זה אחד משלושת העבירות שאדם חייב למסור את נפשו עליהם, יהרג ולא יעבור, עבודה זרה, גילוי עריות - צניעות, שפיכות דמים, א"כ מדוע אהרן הכהן לא התנגד להם? הרי הוא היה חייב למסור את נפשו שלא יעשו עבודה זרה? אומרים חז"ל שאהרן הכהן לא פחד שיהרגו אותו, אהרן הכהן פחד שלא יקרה כאן מה שקרה אצל זכריה הנביא, כמו שכתוב במגילת איכה "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, שכבו לארץ חוצות נער וזקן בתולתי ובחורי נפלו בחרב הרגת ביום אפך טבחת לא חמלת" ומספרת הגמ' כשנכנס נבוזראדן לבית המקדש הוא ראה דם רותח, וזה היה הדם של זכריה הנביא שנהרג ה' ישמור בביהמ"ק ביוה"כ, שאל נבוזראדן מה זה הדבר שהדם הזה רותח, אמרו לו שהדם הזה הוא דם של קרבנות שנשפך על הארץ,

וכמו שאומרים מי זה משה -
יענק'ל בער, 'שמה הכל התחיל',
זה לא משה רבנו שהוציא אותנו
ממצרים.

רש"י מביא את מאמר הגמ',
בשעה שעלה משה למרום
אמר להן לישראל לסוף ארבעים
יום בתחלת שש אני בא, לסוף
ארבעים יום בא שטן ועירבב את
העולם, אמר להן משה רבכם היכן
הוא, אמרו לו עלה למרום, אמר
להן באו שש ולא השגיחו עליו,
מת ולא השגיחו עליו, הראה להן
דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה
לאהרן כי זה משה האיש וגו', ולכן
הערב רב ביקשו מאהרן לעשות
מנהיג אחר במקום משה, ושבת
לוי לא הצטרפו אליהם, שאלו
אותם הערב רב מדוע אתם
עומדים בצד ולא מצטרפים אלינו
אתם לא יודעים מה שקרה משה
מת וצריך להעמיד מנהיג אחר, ענו
להם בני לוי אתם מדברים שטויות
משה רבנו אמר שהוא ירד אז הוא

את הטובים שבהם הרגתי אתה
רוצה שאני יהרוג את כל העם',
ובזה הדם הפסיק לרתוח, ומזה
פחד אהרן הכהן שאם חלילה
יהרגו אותו לא תהיה כפרה לעם
ישראל וחלילה הקב"ה יעניש
אותם בכליה ח"ו, ובגלל זה אהרן
שיחק עם הערב רב כאילו שהוא
לא מתנגד לתוכנית שלהם, ולכן
אמר להם אהרן "חג לה' מחר",
אהרן דחה אותם כי הוא היה בטוח
שעוד למחרת משה רבנו כבר ירד,
שהרי משה רבנו אמר ואם הוא
אמר זה בוודאי יתקיים.

מספרת הגמ', בששה עשר בתמוז
בצהרים אמרו הערב רב
איפה משה? ענו הערב רב בלשון
הזה "וירא העם כי בשש משה
לרדת מן ההר ויקהל העם על
אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו
אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה
משה האיש אשר העלנו מארץ
מצרים לא ידענו מה היה לו"
ממשה רבנו הם עשו משה האיש,

יום שכן מצינו כשירד משה וישמע
 יהושע את קול העם ברעה למדנו
 שלא היה יהושע עמהם, לשון
 רש"י, וכאשר פירש משה מהם
 היה מלוה את רבו עד הגבול.

**מדוע יהושע המתין למשה רבנו
 ארבעים יום בתחתית ההר**

למה יהושע היה צריך להעמיד
 את אהלו במשך כל
 הארבעים יום רחוק ממחנה
 ישראל ועמד בסמוך להר, מדוע
 לא הסתפק יהושע ביום האחרון
 לעמוד ולהמתין בסמוך להר בכדי
 לקבל את פניו של משה, מדוע
 היה צריך כבר מתחילת הארבעים
 יום לחכות שם? אלא זה היה
 יהושע כמו שמעידה עליו התורה
 "ומשרתו יהושע בן נון נער לא
 ימיש מתוך האהל", והיות ויהושע
 היה מתמיד והמרחק מהר סיני עד
 למחנה היה בערך כרבע שעה עזב
 יהושע את המשפחה שלו ועמד
 על יד הר סיני, למה? כי היות והוא
 לא ידע מתי יבוא הרגע הנכון

ירד, ענו להם הערב רב אתם לא
 רואים תסתכלו בשמים ותראו
 איך שמשה מת על מיטתו, ענו
 להם בני לוי אין לנו שייכות אתכם
 אנחנו לא רואים שום דבר, ענו
 להם הערב רב תודה רבה אתם
 סוגרים את העיניים ואתם אומרים
 אנחנו לא רואים, ואמרו להם
 הערב רב מי שסוגר את העיניים
 ואומר אני לא רואה הוא טיפש,
 ענו להם בני לוי כן אנחנו טיפשים,
 משה רבנו אמר שהוא ירד הוא
 ירד, ואף אחד מבני לוי לא
 השתתף בחיננה הזאת, וכשמשה
 רבנו ירד מההר הוא פגש את
 יהושע בן נון, וכמו שמסביר
 הרמב"ן על הפסוק ויקם משה
 ויהושע משרתו - לא ידעתי מה
 טיבו של יהושע בכאן ואומר אני
 שהיה התלמיד מלוה את הרב עד
 מקום הגבלת תחומי ההר שאין
 רשאי לילך משם והלאה ומשם
 ויעל משה לבדו אל האלוקים
 ויהושע נטה שם אהלו כל ארבעים

לקבל את ברכת הצדיק? ברכת כהנים הקב"ה בעצמו אומר "ואני אברכם" לא כדאי לחכות חצי שעה עד שיהיו שתי כהנים.

התחברות לרשעים

הקב"ה אמר למשה רבנו "לך רד כי שחת עמך" ופירש רש"י שחת העם לא נאמר, אלא 'עמך' ערב רב שקבלת מעצמך וגירתם ולא נמלכת בי ואמרת טוב שידבקו גרים בשכינה הם שחתו והשחיתו, הלב הטהור של משה רבנו שמח כאשר הערב רב הצטרף לכלל ישראל, ולכן משה רבנו גייר אותם, אבל הבעיה היתה שמשה לא שאל את הקב"ה האם לצרף אותם לעם ישראל, וכאשר משה רבנו שמע בשמים כי שיחת עמך משה התכון שהערב רב עשו את העגל, אבל מה ראה משה רבנו לצערו הרב, שעם ישראל התחברו לערב רב ועל זה לא חשב משה רבנו.

שמשה ירד, וע"כ העדיף יהושע להמתין שם כל הארבעים יום בכדי להתלוות למשה, ואולי הוא ישמע במשך אותו רבע שעה עוד איזה חידושי תורה ממשה רבנו עד שמשה רבנו יגיע למחנה, ובשביל רבע שעה היה שווה ליהושע להמתין שם כל הארבעים יום.

ברכת כהנים

הבריסקע'ר רב זצ"ל הקפיד מאד שבברכת כהנים יהיו לפחות שני כהנים, משום שזהו ברכת כהנים דאורייתא, כהן אחד זה רק מדרבנן, פעם אחת קרה בבית הכנסת של הבריסקע'ר רב שהרב המתין חצי שעה או שלשת רבעי שעה עד שהגיעו שני כהנים, ואחד מהמתפללים התרגז על זה, ואמר מדוע צריכים להמתין כ"כ הרבה זמן עבור זה, השיב לו הבריסקע'ר רב, אני לא מבין כאשר הולכים לצדיק לא קורה שמחכים שעה שעתיים בכדי

שבירת הלוחות

"ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידיו את הלחת וישבר אתם תחת ההר", ופירש רש"י וישלך מידיו - אמר מה פסח שהוא אחד מן המצות אמרה תורה כל בן נכר לא יאכל בו התורה כולה כאן וכל ישראל מומרים ואתננה להם. משה רבנו עשה ק"ו ומה קרבן פסח שהוא רק אחד מן המצוות שבתורה אמרה עליו התורה כל בן נכר לא יאכל בו ובכלל זה ישראל מומר לא יאכל ממנו, כ"ש עכשיו שהתורה כולה כלולה כאן בלוחות הברית וכל ישראל מומרים לעבו"ז ואתננה להם, ולכן הוא שבר את הלוחות, ק"ו זה אחד משלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהם, ובזה השתמש משה רבנו ולכן הוא לא שאל את הקב"ה רק אח"כ אמר לו הקב"ה אשר שיברת - ישר כחך ששיברת.

לא היו ראויים לאותה החטא

בכל החטאים והמכשולים שהיו במשך הארבעים שנה שכלל ישראל היו במדבר היו מספרים גדולים של אבידות מבנ"י, וזה פחד, אבל המספר שהיה כאן בחטא העגל כתוב בפסוק שנהרגו כשלושת אלפים איש, ומלבד זאת היו בעם שהומתו במגיפה בידי שמים כמו שנאמר "ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל" שחטאם היה קל יותר, ובנוסף לכך מתו עוד בעם מן המים שהשקה אותם משה שבדקם כסוטות, וכך אמרו רבותינו בגמ' ביומא, מי שזבח וקיטר לעגל בעדים ובהתראה הרגוהו בחרב, ומי שגיפף ונישק לעגל מת במיתת מגיפה בידי שמים, ומי שרק שמח בליבו על עשיית העגל מת במחלת אדרוקן כעונש הסוטה, אמנם כל יהודי יקר, אבל מספר כזה שמתוך שלושה מיליון איש כמו שהרב דסלר זצ"ל עשה את

החשבון, ויחסית לכל החטאים האחרים זה מספר קטן, ומדוע? התשובה היא, משום שהם לא היו ראויים לאותה חטא, אלא מעשה שטן גרם להם, וכמו שכתוב בתורה "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו, ויאמר אלהם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם והביאו אלי, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן" כל הילדים יודעים את החז"ל ורש"י כבר מביא את זה, אמר אהרן בלבו הנשים והילדים חסים בתכשיטיהן הן שמא יתעכב הדבר ובתוך כך יבא משה והם לא המתינו ופרקו מעל עצמן, ומה עשה אהרן הכהן עם הזהב כתוב בפסוק "ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו

אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים" ומביא רש"י מדרש כיון שהשליכו לאור בכור באו מכשפי ערב רב שעלו עמהם ממצרים ועשאוהו בכשפים וי"א מיכה היה שם שיצא מתוך דמוסי בנין שנתמעך בו במצרים והיה בידו שם וטס שכתב בו משה עלה שור עלה שור להעלות ארונו של יוסף מתוך נילוס והשליכו לתוך הכור ויצא העגל, אהרן הכהן ראה שמעשה השטן הצליח ולא היה לו פה לדחותם לגמרי אמר להם אהרן "חג לה' מחר" והוא בנה מזבח ולא אמר להם לבנות את המזבח מפני שחשב בלבו אם הם יבנו את המזבח זה יבנה מאד מהר מכיון שהם רבים, אבל ע"י הבניה שלו שהוא יתעצל בבניה שהוא יקח אבן, ועוד אבן, ובנתיים משה רבנו ירד, אבל הרשעים קמו בהשכמה השטן זירזם בכדי שיחטאו.

מנהיג ישראל צריך להבחין בין שמחה להוללות

כשמושה רבנו ירד מהר סיני כתוב בפסוק "וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה" ענה משה רבנו ליהושע "ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שמע" משה רבנו הוכיח את יהושע איך אתה לא מכיר איזה קול זה, אתה הרי צריך להיות פעם מנהיג בישראל ואתה כן צריך להבין מהקולות מה שקורה שם, זה לא קול ענות מלחמה, לא קול צעקת גיבורים שמנצחים ולא קול של חלשים שאומרים לברוח, רק אני שומע קול ליצנות, מנהיג ישראל צריך לדעת לשמוע אם זה שמחה או זה הוללות, "ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידינו את הלחת וישבר אתם תחת ההר, ויקח את העגל אשר עשו וישרף

באש ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל" וכל זה עשה משה בכדי לבדוק ע"י שתיית המים מי חטא כמו שבדקו את הסוטה.

ויאספו אליו כל בני לוי

כל המדרשים שאמרת עד כאן הם ידועים, עכשיו אומר לכם את הנקודה העיקרית מה שנוגע לנו, איך זכו בני לוי לא להכשל בנסיון הנורא הזה, איך בסוף הארבעים יום שכלל ישראל שמעו קול ה' אלוקים חיים מדבר אליהם, שמעו את דברי הקב"ה בהר סיני, "אנכי ה' אלוקיך, לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" איך נכשלו אחד עשרה שבטי ק'ה רח"ל ושמעו לערב רב הרשעים? המסילת ישרים כתב לנו ספר שלם איך לעלות ממדרגה למדרגה, איך בן אדם עולה למדרגת יראת שמים, ומבאר שם סדר המדרגות לפי

ומקרא מסייעו שנאמר לפתח חטאת רובץ, למה הקב"ה ברא את האדם עם יצר הרע? כדי שיעבוד על עצמו, העבודה להגיע לידי יראת שמים לא מתחיל אצל אדם כשהוא נהיה אברך, וגם לא כשהוא בכיתה ח', רק העבודה של חינוך של בן אדם מתחיל כשילד הוא בכיתה ג' ושומע את השיעור של הרב"ה והוא לא מדבר באמצע השיעור וח"ו הוא לא מפריע, רק הוא מקשיב היטב את השיעור רק כך הוא גודל לת"ח וירא שמים.

להרגיש את מתיקות התורה

מרן הסטייפלער זצ"ל היה ידוע כמגיד שיעור נפלא ביותר, אמר מרן הסטייפלער שהקושי שהיה לו במסירת השיעור הוא לא לחדש את החידושי תורה שזכה לחדש, רק שהתלמיד הכי קשה יבין את השיעור שלו ויתרשם וידע שהוא קם בשתים בלילה לחדש את החידוש, ואת החידוש

הברייתא שמובא בגמ' עבודה זרה, א"ר פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות, זהירות מביאה לידי זריזות, זריזות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי פרישות, פרישות מביאה לידי טהרה, טהרה מביאה לידי חסידות, חסידות מביאה לידי ענוה, ענוה מביאה לידי יראת חטא, יראת חטא מביאה לידי קדושה, קדושה מביאה לידי רוח הקודש, רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים.

האדם נברא לא מושלם

הקב"ה ברא את האדם כשהוא עדיין לא מושלם, אדם נולד עם יצר הרע, כמו שכתוב בתורה "לפתח חטאת רובץ" והגמ' בסנהדרין אומרת אמר ליה אנטונינוס לרבי מאימתי יצה"ר שולט באדם משעת יצירה או משעת יציאה א"ל משעת יציאה אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס

כמו שאנחנו רוקדים בשמחת תורה, הוא אמר בוודאי התחדש לסטייפלער איזה חידוש גדול. זכורני שפעם אחת באמצע שמסרתי שיעור ילד צעק ואמר אוי, הסתכלתי עליו וראיתי שהוא כל כך התרגש מהחידוש של הרשב"א ומהחידוש של הרמב"ם עד כדי כך שהוא לא היה יכול להתאפק והוא צעק אוי, כמה מתוק היה הדבר. 'הוא לא אמר אוי הוא רק צעק אוי'.

מוטב לי להקרא שוטה

כך מתחיל "ויאספו אליו כל בני לוי" כאשר ילד מתחיל להרגיש את המתקנות של התורה רק אז הוא בונה את עצמו, הלב והמוח שלו חזקים ובריאים כל כך שאם רשע יאמר לו משהו להזיז אותו ח"ו מדרכי התורה והיראה אפילו במשהו הוא יסרב לשמוע לו, ואפילו אם הוא יצעק עליו אתה טיפש, הוא יענה לעצמו אני באמת

הזה הוא זכה לחדש אחרי שהוא למד את המסכת הזאת לפחות עשר פעמים, זה מה שהיה קשה לסטייפלער, הקושי היה איך הוא יזכה להמתיק את דבריו שתלמיד לא יעז לדבר ולהפריע באמצע השיעור, ושהלימודים שלו יכנסו לאוזניו של התלמיד ויהיו מתוקים מדבש.

וכמו כן אמר מרן הסטייפלער על ספריו קהילות יעקב על מסכתות הש"ס, שהקושי שלו היה לא בלחדש את החידושי תורה רק הקושי היה בלנסח את החידושים שלו, שכאשר בחור בישיבה קטנה ילמד את החידושים שירגיש את המתקנות שהוא הרגיש כשחידש את החידושים שלו ובקלות הבחור יבין את החידוש.

סיפר שכנו של מרן הסטייפלער זצוק"ל שפעם אחת בשעה שלש בלילה הוא ראה שהסטייפלער רוקד עם גמ' ביד

לשמים זאת אומרת שאנחנו נוכל לעשות סולמות ונגיע עד לשמים זה עם ישראל.

בזכות קבלה קטנה ניצל האדם מסכנות ל"ע

היה פעם מעשה עם אברך אחד מבני ברק שנסע בערב שבת אחה"צ מירושלים לבני ברק עם הרכב שלו ובאמצע הדרך עצר אותו חייל וביקש ממנו שיקח אותו טרמפ לפתח תקווה, אמר לו האברך שהוא נוסע לבני ברק והוא יקרב אותו לכיוון איפה שהוא צריך, אבל באמצע הדרך היו פקקים גדולים והם הגיעו לבני ברק חמש דקות לפני כניסת שבת, האברך הזה חשש שהחייל הזה ימשיך הלאה לחפש עוד טרמפים בכדי להגיע לפתח תקווה והוא יחלל את השבת רח"ל, ביקש האברך מהחייל שיבוא אליו לשבות בביתו את השבת, החייל הזה היה חילוני גמור ואפילו כיפה קטנה כמו חצי גרוש לא היה לו,

טיפש ואני לא יעשה מה שהוא רוצה שאני יעשה, כמו שכתוב במשנה בעדיות מוטב לי להקרא שוטה כל ימי, ולא ליעשות שעה אחת רשע לפני המקום, וכמו שהגמ' בשבת מספרת, שהיה צדוקי אחד שראה את רבא שקוע בלימוד, והאצבעות שלו היו מונחות מתחת רגליו ומרוב שהוא לחץ על האצבעות נטף מהאצבעות דם על הארץ, ורבא לא הרגיש את זה בכלל, אמר הצדוקי לרבא אתם עם פזיז שהקדמתם בזמן מתן תורה לומר נעשה לפני נשמע, איך יכולתם להגיד נעשה לפני נשמע, אם הקב"ה יבקש מכם דבר שלא תוכלו לעשות, אצל גוי לפי ההבנה הטיפשית שלו להגיד נעשה לפני נשמע זה נקרא דבר פזיז, אבל אנחנו עם ישראל סומכים על הקב"ה שלא יתן לנו דבר שאנחנו לא יכולים לעשות אותו, האמת היא אם הקב"ה יגיד לנו לעלות

ימין ואח"כ נועלים את נעל שמאל, ובקשירה תחילה קושרים את נעל שמאל ואח"כ קושרים את נעל ימין, תיקח עליך את המצוה הזאת, את זה אף אחד לא רואה ולא שם לב, החייל הסכים, ידוע שבצבא ישנו הסדר שבכל יום בשעה שבע בבוקר כל החיילים צריכים להתאסף במקום מסוים והמפקד אומר את התוכנית של אותו היום, אח"כ הולכים החיילים לאכול ארוחת בוקר ויוצאים לתפקידם, החייל הזה שקיים בדיוקנות את מה שקיבל על עצמו, פעם אחת באמצע כשעמד במקום איפה שמתאספים כל החיילים בבוקר הוא נזכר שהיום הוא שכח לנעול את הנעליים כפי שהוא קיבל על עצמו, הוא עזב מיד את המקום ונכנס לאיזה חדר צדדי והוריד שם את הנעליים ולבש אותם שוב כמו שצריך ומיד חזר למקומו, המפקד מאד כעס עליו, אמר לו החייל אני מצטער

אמר לו האברך אני יתן לך כיפה ותשאר אצלי, החייל נענה לבקשתו ופעם הראשונה בחייו שהוא הגיע בליל שבת לביהכנ"ס והוא ראה שם ציבור גדול, שאל החייל מה קורה פה האם יש פה היום איזה בר מצוה? אחרי התפילה כשחזרו הביתה ראה החייל שולחן ערוך, שאל החייל מה קורה פה האם יש פה היום איזה יום הולדת? הוא אף פעם לא ראה ה' ישמור שולחן שבת, וכך עבר כל השבת, בשב"ק אחה"צ אמר האברך לחייל אולי תיקח עליך לשמור מצוה אחת, שאל החייל מה אני יכול לקחת על עצמי ללכת עם כיפה? להניח תפילין? הרי כל המשפחה והחברים שלי יצחקו ממני, ענה לו האברך תיקח עליך דבר קטן, שאל החייל איזה דבר קטן אני יכול לקחת על עצמי? אמר לו האברך הפיקח הזה, יש הלכה שכשלובשים את הנעליים נועלים את קודם את נעל

ילדים בזכות מה ניצל החייל בזכות שקיבל על עצמו מנהג ישראל והקפיד לעשות אותו בכל מצב, נורא ואיום.

אם ילד לוקח על עצמו לקום כל בוקר מוקדם ובשמחה ומיד הוא נוטל ידיים ליד המיטה ואומר מודה אני בכוונה ואח"כ הוא ממחר להתלבש ולפני שהוא יוצא מהבית הוא לא מוותר עד שהאמא מאחלת לו בהצלחה, זה הרי דבר קטן, אבל אם ילד מקפיד על זה כל יום מכזה ילד יצא ת"ח גדול וצדיק, אם ילד מחנך את עצמו בצורה כזאת כשהוא בחיידר אח"כ הוא ממשיך בצורה כזאת בישיבה קטנה והוא מתנהג בדרך ארץ לפני המשגיח ולפני הראש ישיבה ולפני המגיד שיעור, בקלות יותר הוא יוכל להמשיך אח"כ הלאה לגדול בדרך זה בישיבה גדולה והלאה כל החיים.

סיפר לי אחד הגדולים של היום שכאשר הוא בא מוילנא

מאד רק היה לי דבר מאד חשוב לעשות, אבל הסיפור הזה חזר על עצמו כמה וכמה פעמים, עד שפעם אחת אמר המפקד היום אתה מקבל עונש ואתה נשלח לבית הסוהר, ובאותו היום התוכנית היתה לעשות טיול מאד מענין לחיילים וכמובן שאותו חייל לא השתתף בטיול כי הוא נשלח לבית הסוהר, על הטיול הזה דיברו כמה שבועות, והעונש מאד כאב לו אבל מה הוא יכול לעשות, בצבא לא יודעים חוכמות, הוא נשלח לבית הסוהר, ובאותו הזמן הגיע אוטובוס וכל החיילים נסעו לטיול, ובדרך קרה משהו, האוטובוס התהפך ורח"ל כולם נהרגו שם, ה' ישמור, כאשר הבחור הזה שמע מה שקרה שם הוא החליט באותו רגע שהוא חוזר בתשובה והוא נהיה בעל תשובה גמור, היום החייל הזה גר עם המשפחה שלו בבני ברק והוא תלמיד חכם גדול, אתם שומעים

והוא נכנס ללמוד בישיבת חברון בירושלים במשך חצי שנה הראשונה הוא פחד ללכת למזרח של הישיבה כי במזרח ישבו רק בחורים שבקיאים בש"ס.

להתרחק מחבר רע

ילד שמחנך את עצמו מקטנותו מילד כזה יצא ת"ח גדול, אבל ילד שלא עושה כך הוא מסכן יש לו הרבה כישלונות.

זכורני שלמדו אצלי שני תלמידים בעלי כישרונות עצומים, אחד עשה כמו ששמעתם, ואתם יודעים מה שיצא ממנו? היום יש לו בנין גדול עם ישיבה גדולה עם הרבה תלמידים ובקושי יכולים להתקבל לישיבה שלו, והשני אני מסופק אם יש לו עדיין כיפה על הראש ה' ישמור? ואם יש לו עדיין כיפה לילדים שלו בוודאי אין כיפה, זה שני תלמידים שלמדו על ספסל אחד, נורא ואיום.

בשעות הפנאי אם ילד רוצה לשחק ואין לו עכשיו עם מי לשחק ויש שמה ברחוב ילדים שמשחקים אמנם הם לא משלנו אבל יש להם כיפות, והוא הולך ומשחק איתם יכול לקרוא שהילד הזה כשבא שעת תפילת מנחה הוא מסתכל על השעון ורואה שהולך לעבור זמן מנחה והוא רוצה ללכת להתפלל אומר לו החבר מה באמצע המשחק אתה הולך? תתפלל שתי שמו"ע במעריב, החבר הזה הוא מסוכן, מה יש? למה הוא מסוכן? הרי הוא בסך הכל משחק כדור רגל, הרי לא כתוב בתורה שאסור לשחק כדורגל? ואח"כ כשמגיע הזמן להתפלל מעריב ובלית ברירה צריך להתפלל שתי שמו"ע, אומר לו החבר כתוב מאימתי קוראין את שמע בערבית מצאת הכוכבים, אבל אומר החבר מותר עד עלות השחר כפי שיטת רבן גמליאל, עונה לו הילד אבל חכמים אומרים

ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות

מאיפה זה בא שהורים שולחים ילד לאחד הת"ת הטובים ביותר וילד מעיז להפריע באמצע השיעור? מחברים לא טובים שהוא רואה ושומע מהם שאומרים מה יש אז אני מפריע קצת, 'ה-מה יש הוזה, זה סוגר לו את הדלת להיות גדול'.

"כי באפם הרגו איש" הוא רק אומר מילה 'מי זה המורה שלך'? הוא לא דיבר לשון הרע, הוא רק אמר איזה דבר ליצנות, זלזול, ובזה הוא כבר הרג את החבר שלו שכבר אין לו דרך ארץ לפני רבו, נורא ואיום.

שכר על שמירת הפה מדיבור בתפילה ובקריאת התורה תחילת בנין של ילד טוב ומחונך
אם ילד מרגיל את עצמו להתפלל בביהכ"ס כזה שלא מדברים אפילו מילה אחת בשעת התפילה ובשעת קריאת התורה,

עד חצות וההלכה כרבים, עונה החבר מאחר שאנחנו אנוסים מותר לנו להגיד קרי"ש עד הבוקר, הילד הזה אמר נכון והוא משתכנע מהחבר הלא טוב, אוי איזה מילים הוא שומע ממנו בשעת המשחק? זהו המכשול שנכשלו בחטא העגל כאשר משה רבנו ראה שבני ישראל התחברו לצד הערב רב הם אמנם לא חטאו אבל הם הצטרפו אליהם, לכן בכל עונש שה' ישמור מגיע על עם ישראל יש בו חלק מהעונש של העבירה של העגל הזהב, כמו שכתוב "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" פירש רש"י ותמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל. כי להתחבר לרשעים זה עבירה שאין כמותה.

ילד שמסוגל להפריע באמצע השיעור אני בטוח בתשעים אחוז שהוא לא מתפלל על יד אבא שלו, ומדוע הוא לא מתפלל על יד אבא שלו, כי הוא לא רוצה לקום מתי שאבא שלו מעיר אותו, והוא מגיע מאוחר לתפילה והוא נעמד שמה בסוף ליד הדלת יחד עם ילדים שמדברים ג"כ בשעת התפילה ובשעת קריאת התורה והתוצאה מזה שאח"כ כשהוא בא לכיתה הוא מפריע לרבה' ללמוד, ילדים יקרים אתם בטח רוצים להיות מהת"ח יראים ושלמים אז תתחברו רק לילדים טובים שיש להם פה נקי, ודרך ארץ לרעב'ם ותקשיבו טוב לשיעור ותלמדו בהתמדה ויצא ממכם בעז"ה גדולים וצדיקים של הדור הבא.

ממנו יצא ת"ח גדול וירא שמים אמיתי.

בביתו של מורי חמי ר' דוד שלזינגר זצ"ל ארגנו שמורי חמי יהיה לו מניין בתפילות, אמנם התפללתי כל החיים שלי בישיבה אבל לא היתה לי ברירה וזמן מסוים התפללתי שמה, בביהכ"ס הקטן הזה לא דיברו מילה אחת בשעת התפילה, וכל הילדים שהתפללו בביהכ"נ הזה הם היום או ראשי ישיבות או מגידי שיעורים או דיינים או רבנים או בעלי בתים חשובים יראים ושלמים, בדקתי וראיתי שזה כך, ילדים שהוריהם היו ממשפחות חרדיות אבל לא תורהדיגע, כולם נהיו יראים ושלמים, בגלל שהם התפללו בביהכ"נ שאסור היה לדבר שם אפילו לא מילה אחת בשעת התפילה.

גוט שאבעס ילדים.

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' יוסף נחמן זמורה שליט"א ומשפ'

בן הרה"ג ר' יצחק זמורה שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם באירוסים
הבת - הנכדה בשעטו"מ

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

על אדני התורה והיראה

ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים,

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה

מכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר אברהם יעקב גוטליב שליט"א ומשפ'

חתן הרה"ג ר' אשר דוד גליק שליט"א ומשפ'

נכד הרה"ג ר' יעקב י. ויטריאול שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת

הבן - הנכד - הנין בשעטו"מ

יה"ר שכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה

ולמעשים טובים ויזכה ללכת בדרכי הסבא קדישא

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה

ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אברהם אבינו בעיתו ובזמנו

מאחלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר אפרים הלוי טורק שליט"א ומשפ'

בן הרה"ג ר' דוב הלוי טורק שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת

הבת - הנכדה - בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה

לבעל תורה לחופה ולמעשים טובים

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה

ממנה ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגריא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר אליעזר וולף שליט"א ומשפ'

בן הרה"ג ר' שמואל וולף זצוק"ל

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת

הבן בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה

ולמעשים טובים להכניסו בבריתו של אברהם אבינו

בעיתו ובזמנו ויזכו הוריו לרוות רוב נחת דקדושה

ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

ותזכה דודתנו שתחי' לרוות רוב נחת דקדושה

מכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקלה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

